

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - РУСЕ

УТВЪРЖДАВАМ:

ДОЦ. Д-Р АЛЕКСАНДЪР ПАРАШКЕВОВ, Д.М.
Директор на Регионална здравна инспекция - Русе

9.10.2023 г.

X

доц. д-р Александър Парашкевов, д.м.

доц. д-р Александър Парашкевов, д.м.

Директор на РЗИ - Русе

Подписано от: Aleksandar Borisov Parashkevov

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА

за приемане, регистрация и разглеждане на сигнали за нередности, съгласно Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения в РЗИ - Русе

РАЗДЕЛ I ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тези правила се определят условията и редът за приемане, регистрация и разглеждане на сигнали за нередности, адресирани до РЗИ - Русе.

(2) Сигнали, подадени при условията на настоящите правила, се приемат, регистрират и разглеждат от Служител за разглеждане на сигналите /СРС/, определен със заповед на Директора на РЗИ - Русе.

(3) В производствата по сигнали по реда на настоящите правила освен от СРС, РЗИ - Русе се представлява и от Директор на дирекция АПФСО.

Чл. 2. (1) Правилата се приемат и утвърждават на основание чл. 13 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения /ЗЗЛПСПОИН/ и имат за цел да запознаят всяко лице, включително служителите в РЗИ - Русе с процедурата по приемане, регистрация и разглеждане на сигнали за нередности и нарушения в областите, посочени в чл. 3, постъпили чрез вътрешния канал за докладване на нередности.

(2) В случай, че в РЗИ - Русе са приети и утвърдени други правила за докладване на нередности на основание специални закони, то настоящите правила се прилагат, доколкото не е предвидено друго в специалните правила.

РАЗДЕЛ II ПРИЕМАНЕ НА ПОЛУЧЕНИ СИГНАЛИ

Чл. 3. Лицето, което може да подава сигнал по реда на настоящите правила, трябва да е в трудови или служебни отношения с работодателя за който се подава сигнал, за да се разглежда по тези правила.

(1) Лицата, които подават сигнал могат да използват вътрешния канал за подаване на сигнали, като подават до РЗИ - Русе писмени и устни сигнали за нередности по реда на настоящия раздел. Сигнал за нередности може да се подаде и чрез външен канал или посредством публично оповестяване за нарушението по реда на раздел VI.

(2) Сигналите за нередности не могат да бъдат използвани по какъвто и да е начин за цели, различни от естеството на самия сигнал и въз основа на тях не могат да бъдат извършвани други действия срещу сигнализиращото лице. Сигнализиращото лице се ползва от защитата по раздел V от настоящите правила.

(3) Сигналите, които се разглеждат по реда на тези правила, следва да се касаят за нарушение, което попада в някоя от следните области:

1. нарушения на българското законодателство или на посочените в приложението към закона актове на Европейския съюз в областта на:

- обществените поръчки;
- финансовите услуги, продукти и пазари и предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма;
- безопасността и съответствието на продуктите;
- безопасността на транспорта;
- опазването на околната среда;
- радиационната защита и ядрената безопасност;
- безопасността на храните и фуражите, здравето на животните и хуманното отношение към тях;

- общественото здраве;
- защитата на потребителите;
- защитата на неприкосновеността на личния живот и личните данни;
- сигурността на мрежите и информационните системи;

2. нарушения, които засягат финансовите интереси на Европейския съюз (измами, засягащи финансовите интереси на Съюза);

3. нарушения на правилата на вътрешния пазар, включително правилата относно конкуренцията и държавните помощи;

4. нарушения, свързани с трансгранични данъчни схеми, чиято цел е да се получи данъчно предимство, което противоречи на предмета или на целта на приложимото право в областта на корпоративното данъчно облагане;

5. извършено престъпление от общ характер, за което сигнализиращото лице е узнало във връзка с извършване на своята работа или при изпълнение на служебните си задължения;

6. нарушения на българското законодателство в областта на:

- а)** правилата за заплащане на дължими публични държавни и общински вземания;
- б)** трудовото законодателство;
- в)** законодателството, свързано с изпълнението на държавна служба;

Исключени от правилата сигнали

Чл. 4. Настоящите правила **не** се прилагат за сигнали за нарушения:

(1) на правилата за възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната и националната сигурност, когато те попадат в обхвата на чл. 346 от Договора за функционирането на Европейския съюз (производство или търговията с оръжие, муниции и военни материали);

(2) на защитата на класифицирана информация по смисъла на чл. 1, ал. 3 от Закона за защита на класифицираната информация;

(3) които са станали известни на лица, упражняващи правна професия и за които съществува задължение по закон за опазване на професионална тайна;

(4) на поверителността на здравната информация по смисъла на чл. 27 от Закона за здравето;

(5) на тайната на съдебното съвещание;

(6) на правилата на наказателното производство;

(7) в други области, които не са посочени в чл. 3, ал. 3 от настоящите правила.

Чл. 5. При подаден сигнал за нередности в области извън посочените в чл. 3, ал. 3, както и при сигнал за нередности в някои от областите по чл. 4 Длъжностното лице не е длъжно да образува преписка и проверка по реда на настоящите правила, а сигнализиращото лице не се ползва от защитата по раздел V от настоящите правила.

Начин за подаване на сигнали

Чл. 6. Сигнали за нередности могат да се подадат устно или писмено, включително по електронен път, до СРС, както следва:

(1) на електронен адрес: **signali@rzi-ruse.com**;

(2) с писмо на адрес: гр. Русе, бул. „Придунавски“ №68, в случай на подаване на сигнала чрез писмо сигнализиращото лице следва да бъде насочен да обозначи писмото като “Поверително” и да посочи като получател данните на СРС;

(3) чрез телефонен разговор на 0884770102;

(4) по време на лична среща с Длъжностното лице.

Чл. 7. (1) Ако по някаква причина сигналът за нередности бъде подаден до лице, различно от СРС, същото е длъжно незабавно, но не по-късно от 3 дни, да предаде сигнала на Длъжностното лице.

(2) Лицето по ал. 1 не разкрива на трети лица, различни от СРС, информация, съдържаща се в сигнала, включително за самоличността на сигнализиращото лице и на засегнатото със сигнала лице.

Писмени сигнали

Чл. 8. (1) Писмените сигнали се подават чрез попълване и подписване от сигнализиращото лице на формуляр, наличен в Приложението към настоящите Правила и в интернет страницата на www.rzi-ruse.com. Сигнализиращото лице може да подаде сигнал и в свободен текст, без да използва формуляра, но в този случай сигналът следва да съдържа обстоятелствата, изложени в ал. 2.

(2) Сигналът следва да съдържа най-малко:

1. трите имена, адрес и телефон на подателя, както и електронен адрес, ако има такъв;
2. имената на лицето, срещу което се подава сигналът и неговата месторабота, ако сигналът се подава срещу конкретно лице и то е известно на сигнализиращото лице;
3. конкретни данни за нарушение или за реална опасност такова да бъде извършено, място и период на извършване на нарушението, ако такова е извършено, описание на деянието или обстановката и други обстоятелства, доколкото такива са известни на сигнализиращото лице;
4. дата на подаване на сигнала;
5. подпис, електронен подпис или друга идентификация на подателя.

(3) Към сигнала могат да се приложат всякакъв вид източници на информация, подкрепящи изложените в него твърдения, и/или позоваване на документи, в т. ч. Да бъдат посочени данни за лица, които биха могли да потвърдят съобщените данни или да предоставят допълнителна информация;

(4) Когато сигналът е подаден в свободен текст, без да е използван формулярът, СРС въвежда информацията от сигнала в утвърдения формуляр.

Устни сигнали

Чл. 9. (1) Устните сигнали се съобщават на Длъжностното лице по време на разговор, осъществен по телефона, по други системи за гласови съобщения или лична среща. В този случай СРС попълва формуляра за подаване на сигнали, който съдържа информацията, изложена в чл. 8, ал. 2 от настоящите правила.

(2) Формулярът по ал. 1 може да се подпише от сигнализиращото лице.

(3) В случай че сигнализиращото лице при устното подаване на сигнала откаже да посочи обстоятелствата по чл. 8, ал. 2 от правилата или по някаква причина не е в състояние да ги посочи, служителят отразява отказа в съответния формуляр.

Анонимно подадени сигнали

Чл. 10. (1) Сигнализиращото лице може да не посочва своите идентификационни данни, като в този случай СРС преценява дали да приеме, регистрира и разгледа сигнала или на основание чл. 17, ал. 5 да не образува преписка.

(2) При разглеждане на анонимно подаден сигнал СРС спазва настоящите правила, доколкото това е възможно.

(3) Сигнализиращото лице, подало анонимен сигнал, не се ползва от защитата по раздел V, освен ако самоличността му не се разкрие на по-късен етап.

РАЗДЕЛ III

РЕГИСТРАЦИЯ НА ПОЛУЧЕНИ СИГНАЛИ. РЕГИСТЪР НА СИГНАЛИТЕ.

Регистрация на сигнала

Чл. 11. (1) Ако сигналът е постъпил в рамките на работното време на РЗИ - Русе, СРС получава от Комисия за защита на личните данни (КЗЛД) генериран от платформата на Комисията уникален идентификационен номер (УИН), като за целта предоставя наименование и ЕИК/БУЛСТАТ на РЗИ - Русе, своите идентификационни данни като служител, отговарящ за разглеждането на сигнала, предмет на сигнала и начин на неговото получаване (писмено или устно). За сигнали, получени след края на работното време, УИН се получава в първия работен ден, следващ постъпването на сигнала.

(2) С УИН се регистрират всички подадени сигнали, включително:

1. анонимни сигнали;
2. сигнали, отнасящи се до нарушения, извършени преди повече от две години (чл. 9, т. 2 от закона);
3. сигнали, които не попадат в обхвата на ЗЗЛПСПОИН;
4. сигнали за нарушения, чието съдържанието не дава основание да се приемат за правдоподобни (чл. 15, ал. 6, изр. 2 от закона);
5. сигнали, съдържащи очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти (чл. 15, ал. 6, изр. 3 от закона);
6. сигнали за нарушения, подлежащи на докладване по специална нормативна уредба;
7. сигнали за нарушения, които вече са констатирани от вътрешно звено на РЗИ - Русе, независимо дали са предприети действия по отстраняването им

(3) Сигналът се регистрира от Длъжностното лице и във вътрешния регистър на сигналите, адресирани до РЗИ - Русе не по-късно от срока по ал. 1.

Регистър за сигнали

Чл. 12. (1) Вътрешният регистър за сигнали е електронен и се поддържа в таблична форма.

(2) Регистърът не е публичен, а достъпът до него е ограничен.

(3) СРС има достъп до регистъра, като по изключение, може да упълномощава директор на дирекция АПФСО да достъпва и поддържа регистъра. Изключение е налице, когато:

1. Длъжностното лице отсъства от работа;
2. При наличие на конфликт на интереси съгласно чл. 21, ал. 3 от настоящите правила;
3. За разглеждане на сигнала Длъжностното лице е поискало съдействие от друг служител, който за целите на проверката, следва да разполага с данните от регистъра;
4. Налице са други уважителни причини.

(4) Регистърът съдържа информация за:

1. лицето, което е приело сигнала;
2. датата на подаване на сигнала;
3. засегнатото лице, ако такава информация се съдържа в сигнала;
4. обобщени данни за твърдяното нарушение, като място и период на извършване на нарушението, описание на деянието и други обстоятелства, при които е било извършено;
5. връзката на подадения сигнал с други сигнали след установяването и в процеса на обработване на сигнала;
6. информация, която е предоставена като обратна връзка на лицето, подало сигнала, и датата на предоставянето ѝ;

7. предприетите последващи действия;
8. резултатите от проверката по сигнала;
9. периода на съхраняване на сигнала, който е 5 години, освен ако закон или друг нормативен акт не налага различен срок за съхранение. Удължаване или съкращаване на срока за съхранение се допуска при наличието на легитимен интерес за РЗИ - Русе по смисъла на чл. 6, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679;

Поверителност на съдържанието на сигнала и регистъра

Чл. 13. Длъжностните лица, упълномощени да достъпват и поддържат регистъра или което по какъвто и да е начин е достъпilo до информация във връзка със сигнала, са длъжни да прилагат технически мерки за опазване на информацията, станала им известна по повод сигнала, като поверителна и защитена, като се задължават най-малко да прилагат следните мерки за сигурност:

- (1) Неразкриване на данни за самоличността на сигнализиращото лице и на засегнатото със сигнала лице на трети лица, различни от лицата, отговарящи за разглеждането на сигнала;
- (2) Устройството, посредством което се достъпва регистърът, не се оставя отключено и без надзор от лицата с право на достъп до регистъра;
- (3) Устройството разполага с антивирусна програма;
- (4) Своевременно заличаване на ненужните за целите на разглеждане на сигнала данни;
- (5) Архивиране на данните от регистъра на всеки 2 години чрез съхранението им на USB или CD, достъпът до които е строго ограничен;
- (6) Изтриване на данните за сигнал от регистъра, ако са изтекли 5 години от подаването на сигнала и не е налице легитимен интерес за удължаване или съкращаване на срока за съхранение или друга причина, налагаща това;
- (7) Изискванията по предходните алинеи се прилагат и за информация, която има връзка със сигнала, включително относно начина на съхранението на сигнала като документ, както и на факти, обстоятелства и други документи, станали известни в хода на проверката по сигнала;
- (8) Когато документи и друга информация се съхраняват на хартиен носител, Длъжностното лице и другите упълномощени лица са длъжни да осигурят поверителността на информацията, като не допускат достъпването на документите и информацията от трети лица, включително като ги съхраняват в шкафове под ключ в ограничени за достъп помещения или пространства.

Потвърждение за получен сигнал

Чл. 14. (1) В 7-дневен срок от получаването на сигнала Длъжностното лице потвърждава на сигнализиращото лице получаването на сигнала.

(2) С потвърждението се съдържа напомняне за начина на връзка с Длъжностното лице по разглеждане на сигнали и означаване на писмата във връзка със сигнала с "Поверително".

(3) Когато е налице основание за това, на сигнализиращото лице се предоставя и информация за възможността на сигнализиращото лице да подаде паралелно и сигнал до:

1. КЗЛД - в случай че сигналът е подаден срещу работодателя на сигнализиращото лице;
2. Компетентните институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз с цел последващо разследване, когато това е предвидено в актове на Европейския съюз;
3. Други компетентните органи, когато се засягат правата на сигнализиращото лице. Компетентни органи могат да бъдат изброените в чл. 20 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, както и други институции.

РАЗДЕЛ IV. ПРОВЕРКА. РАЗГЛЕЖДАНЕ НА СИГНАЛИ И ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙСТВИЯ

Проверка на редовността

Чл. 15. (1) Непосредствено след потвърдението за регистрация Длъжностното лице извършва проверка на редовността на сигнала от външна страна.

(2) Ако сигналът не съдържа необходимата информация по чл. 8, ал. 2 от настоящите правила, Длъжностното лице указва на сигнализиращото лице да отстрани нередовностите в 7-дневен срок. При неотстраняване в указания срок на нередовностите сигналът и приложенията към него се връщат на сигнализиращото лице.

Проверка за очевидна невярност

Чл. 16. (1) Непосредствено след потвърдението за регистрация Длъжностното лице проверява сигнала по отношение на неговата достоверност. Ако констатира, че сигналът съдържа очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти, Длъжностното лице указва на сигнализиращото лице да поправи твърденията си в 7-дневен срок, като му припомня за отговорността, която то носи за набеждаване, включително като се посочи, че засегнатото със сигнала лице има право на справедлив процес при презумпция за невиновност и на обезщетение *за всички имуществени и неимуществени вреди, ако бъде установено, че сигнализиращото лице съзнателно е подало сигнал с невярна информация или публично е оповестило невярна информация, както и когато според обстоятелствата е било длъжно да предположи, че информацията е невярна.* На сигнализиращото лице се предоставя и **указание за евентуална наказателна отговорност.**

(2) Проверката обхваща и преценка дали сигналът попадат в обхвата на настоящите правила и дали касае областите по чл. 3, ал. 3 от правилата.

Връщане на сигнали

Чл. 17. Не се образува производство и не се разглеждат сигнали, които:

(1) са нередовни от външна страна и в срока по чл. 15, ал. 2 нередовностите не са отстранени от сигнализиращото лице;

(2) съдържанието на които не дава основание да се приемат за правдоподобни, съдържат неверни или заблуждаващи твърдения за факти и в срока по чл. 16, ал. 2 сигнализиращото лице не е поправило твърденията си в сигнала;

(3) не попадат в обхвата на чл. 3, ал. 3 от настоящите правила и съдържат твърдения за нарушения извън посочените области;

(4) се отнасят до нарушения, извършени преди повече от две години;

(5) анонимни сигнали, освен ако Длъжностното лице не прецени друго;

Чл. 18. В случаите по чл. 17 Длъжностното лице по своя преценка изготвя мотивирано становище за отказ от образуване на проверка и го предоставя на сигнализиращото лице.

Разглеждане по същество. Сигнали с приоритет.

Чл. 19. В случай на постъпили множество сигнали Длъжностното лице приоритизира разглеждането им съобразно тежестта на нарушението при следните критерии:

(1) сигнали за нередности, които биха могли да създадат или са създали риск за живота, здравето, достойнството и свободата на сигнализиращото лице, негови близки, колеги, клиенти, служители, управители, съдружници, директори на РЗИ - Русе и трети лица;

(2) Сигнали за нередности, които биха могли да създадат основание за санкция или глоба над 30 000 лв. или за заплащане на обезщетение за вреди над този размер;

(3) Сигнали за нередности, които биха могли да доведат до отнемане на лиценз, разрешително или друг документ, даващ основание за упражняване на конкретен вид дейност или професия;

(4) Всички други сигнали, които не попадат в предходните точки;

(5) Явно необосновани сигнали.

Събиране на доказателства и последващи действия

Чл. 20. По време на проверката Длъжностното лице поддържа постоянна връзка със сигнализиращото лице, като Длъжностното лице:

(1) има право да изисква допълнителни сведения и съдействие от сигнализираното лице, както и от трети лица и звена в структурата на РЗИ - Русе;

(2) има право да събира и оценява посочените от сигналаподателя и трети лица доказателства;

(3) изслушва лицето, срещу което е подаден сигналът (засегнато лице) и му предоставя всички събрани доказателства, както и възможност да:

1. направи възражение по тях в 7-дневен срок при спазване на защитата на сигнализиращото лице;

2. представи и посочи нови доказателства, които да бъдат събрани в хода на проверката;

(4) приема писмените обяснения на засегнатото лице;

(5) оценява всички доказателства, представени в хода на проверката;

(6) предприема действия в рамките на своята компетентност за преустановяване на нарушението или за предотвратяването му, ако то не е започнало.

Препращане на сигнала до КЗЛД или други лица. Конфликт на интереси.

Чл. 21. (1) Длъжностното лице предварително уведомява сигнализиращото лице за предстоящо препращане на сигнала до КЗЛД, когато е необходимо предприемане на действия и оказване на съдействие от страна на Комисията.

(2) След уведомяването по ал. 1 Длъжностното лице пристъпва към препращане на сигнала до Комисията, като преди това заличава данните, разкриващи самоличността на сигнализиращото лице и засегнатото със сигнала лице. Зачистване на данните не се изисква в случаите по чл. 31, ал. 3 от правилата.

(3) При постъпване на сигнал за нарушения, подаден срещу СРС, Длъжностното лице или служителят, получил сигнала незабавно го препраща на Директор на дирекция АПФСО.

(4) При постъпване на сигнал за нарушения, подаден срещу директора на РЗИ - Русе, СРС незабавно препраща сигнала на КЗЛД.

(5) В случаите по ал. 4 и ал. 5 преди препращането на сигнала се информира сигнализиращото лице, освен ако не са налице обстоятелствата по чл. 31, ал. 3, т. 3.

(6) Във всички останали случаи Длъжностното лице единствено насочва сигнализиращото лице към едновременно сигнализиране на КЗЛД, ако са налице данни за извършено престъпление.

Предложение

Чл. 22. (1) Длъжностното лице изготвя мотивирано предложение, когато прецени, че изнесените в сигнала факти се потвърждават от събраните доказателства или когато прецени, че проверката следва да бъде прекратена.

(2) С предложението Длъжностното лице посочва накратко информацията от сигнала, предприетите по него действия, постигнатите до момента резултати от проверката по сигнала, като не разкрива самоличността на сигнализиращото лице и на засегнатото лице, освен ако това не е необходимо за целите на проверката.

(3) С предложението Длъжностното лице предлага:

1. предприемане на конкретни мерки с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението в случаите, когато такова е констатирано или има реална опасност за предстоящото му извършване и организира предприемането на тези действия; или

2. прекратяване на проверката:

а) когато нарушението, за което е подаден сигналът, е маловажен случай и не налага предприемането на допълнителни последващи действия;

б) по повтарящ се сигнал, който не съдържа нова информация от съществено значение за нарушение, по отношение на което вече има приключила проверка, освен ако нови правни или фактически обстоятелства не дават основание за предприемането на последващи действия;

в) когато се установят данни за извършено престъпление - в този случай сигналът и материалите към него се изпращат незабавно на прокуратурата;

(4) Длъжностното лице, ако са налице условията по чл. 14, ал. 3, може да насочи сигнализиращото лице към други органи, към които да отправи сигнала си;

(5) Заедно с предложението Длъжностното лице може да изготви проект на мотивиран доклад по чл. 24.

Решение

Чл. 23. (1) СРС разглежда, заедно със сигнала и материалите към него. При постъпили множество сигнали приоритизира разглеждането им съобразно тежестта на нарушението съобразно критериите по чл. 19 от правилата.

(2) След като се запознае с производството СРС:

1. предприема действия в рамките на своята компетентност за преустановяване на нарушението или за предотвратяването му, ако то не е започнало;

2. прекратява проверката, ако са налице условията по чл. 22, ал. 3, т. 2, букви "а", "б" или "в";

(3) В случай че проверката е прекратена поради установени данни за извършено престъпление, СРС незабавно изпраща на прокуратурата сигнала и материалите към него или лично извършва препращането. При препращането на преписката се спазват условията по чл. 31, ал. 3 от настоящите правила.

Индивидуален доклад

Чл. 24. (1) В срок не по-дълъг от 3 месеца след потвърдението за получаване на сигнала по чл. 14 от правилата СРС изготвя индивидуален доклад, в който описва накратко информацията от сигнала, предприетите действия, окончателните резултати, които заедно с мотивите съобщава на подалия сигнала служител и на засегнатото лице.

(2) Докладът по ал. 1 съдържа:

1. кратко описание на информацията от сигнала;

2. предприетите действия съобразно решението по чл. 23 и мотивите за това;

3. окончателните резултати от проверката по сигнала;

4. указание до сигнализиращото лице, че може да подаде сигнал до КЗЛД, ако с доклада сигнализиращото лице е информирано, че проверката е прекратена на основание чл. 22, ал. 3, т. 2, букви "а" и "б";

(3) Докладът се връчва на сигнализиращото лице, както и на засегнатото със сигнала лице при спазване на задължението за тяхната защита.

РАЗДЕЛ V.

ЗАЩИТА НА СИГНАЛИЗИРАЩОТО ЛИЦЕ И НА ЗАСЕГНАТОТО ЛИЦЕ

Чл. 25. (1) Всяко лице, което е подало сигнал чрез вътрешния канал по реда на настоящите правила и в съответствие със Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, се ползва със защита по настоящия раздел от момента на подаване на сигнала, ако е спазило процедурите по настоящите правила, имало е основателна причина да счита, че подадената информация за нарушението е била вярна към момента на подаването на сигнала и че тази информация попада в обхвата на чл. 3, ал. 3 от правилата.

(2) Със защита се ползват и лицата, които помагат на сигнализиращото лице в процеса на подаване на сигнал, лица, които са свързани със сигнализиращото лице и които могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия поради сигнализирането, както и юридически лица, в които сигнализиращото лице притежава дялово участие, за които работи или с които е свързано по друг начин в работен контекст.

(3) Със защита се ползва и лице, което е подало сигнал за нарушение чрез външния канал на КЗЛД или до институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз.

(4) Лицата, които анонимно са подали сигнал не по реда на този закон или публично, но анонимно са оповестили информация за нарушения, като впоследствие са били идентифицирани и са станали обект на репресивни ответни действия, имат право на защита.

(5) Със защита се ползва и лице, което публично е оповестило информация за нарушение, когато е имало основателна причина да счита, че информацията за нарушението е била вярна към момента на оповестяването, че тази информация попада в обхвата на чл. 3, ал. 1 и е изпълнено някое от следните условия:

1. сигнализиращото лице е подало сигнал чрез вътрешен канал при условията на настоящите правила или чрез външен канал до КЗЛД или европейска институция, но по сигнала не са били предприети съответни действия в срок от 3 месеца от потвърждението за получен сигнал или до 6 месеца, ако сигналът е подаден чрез външен канал и срокът за произнасяне е удължен;

2. сигнализиращото лице има основания да смята, че:

а) нарушението може да представлява непосредствена или явна опасност за обществения интерес или съществува риск от щети, които не могат да бъдат отстранени;

б) в случай на външно подаване на сигнал съществува риск от ответни действия или има вероятност нарушението да не бъде ефективно разгледано поради опасност от укриване или унищожаване на доказателства, съмнение за наличие на тайно споразумение между компетентния орган и извършителя на нарушението, или за съучастие на органа в нарушението, както и поради други специфични конкретни обстоятелства по случая.

Забрана за ответни действия

Чл. 26. (1) Забранява се всяка форма на ответни действия, заплахи или опити за такива действия спрямо сигнализиращо лице, когато тези действия имат характера на репресия и поставят или могат да поставят сигнализиращото лице в неблагоприятно положение.

(2) Забранени форми на ответни действия биха могли да бъдат трудовоправни, личностни, дискриминационни, търговскоправни и всяка друга форма на репресия в работен или друг контекст съгласно чл. 33 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

Мерки за подкрепа

Чл. 27. Сигнализиращото лице има право на:

- (1) безплатни и достъпни информация и съвети от КЗЛД относно процедурите и мерките за защита по закона;
- (2) помощ от КЗЛД пред всеки орган, необходима за неговата защита срещу репресивни ответни действия, включително чрез надлежно съобщаване на факта, че лицето има право на защита по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения;
- (3) правна помощ, осигурена от Националното бюро за правна помощ, в наказателни, граждански, административни и в международни спорове по граждански дела, свързани със защитата на сигнализиращото лице във връзка с подадения от него сигнал или оповестената информация, в съответствие със Закона за правната помощ;
- (4) извънсъдебно разрешаване на презгранични спорове чрез медиация в съответствие със Закона за медиацията - от медиатор, вписан в Единния регистър на медиаторите.

Отговорност на сигнализиращото лице

Чл. 28. Сигнализиращото лице **не носи** отговорност за:

- (1) придобиването на информацията, за която е подаден сигналът или която е публично оповестена, или за достъпа до нея, при условие че това придобиване или този достъп не съставлява самостоятелно престъпление;
- (2) нарушаване на ограниченията за разкриване на информация, предвидени с договор, законов или подзаконов нормативен акт или административен акт, при условие че има основателни причини да счита, че подаването на сигнал или публичното оповестяване на информацията е било необходимо за разкриване на нарушението;
- (3) разкриване със сигнала на информация, която включва и търговска тайна, при положение, че сигналът попада в обхвата на чл. 3, ал. 3 от настоящите правила.

Чл. 29. (1) В случай на съдебен или административноправен процес, в който сигнализиращото лице твърди, че е било обект на ответни действия, то трябва да докаже, че тези действия са реакция именно на подаден от него сигнал.

(2) Не е налице ответно действие във връзка със сигнал, ако преценката на всички обстоятелства в производството сочи, че за прилагането на мярката наложилото я лице има друго законно основание.

Чл. 30. Сигнализиращото лице **носи** отговорност за всяко свое действие или бездействие, което не е свързано с подаването на сигнала или не е необходимо за разкриване на нарушението.

Поверителност

Чл. 31. (1) Сигнализиращото лице има право информацията от сигнала и самоличността му да останат поверителни и да не бъдат разкривани пред лица, различни от лицата, на които тези данни са необходими за изпълняване на служебните им задължения.

(2) Предаването на данни и позоваването на обстоятелства не може да разкрива пряко или косвено самоличността на сигнализиращото лице, както и да създаде предположение за неговата самоличност.

(3) Разкриването на самоличността или информацията от сигнала се допуска само при:

1. изрично писмено съгласие на сигнализиращото лице;
2. предварително писмено и мотивирано уведомяване на сигнализиращото лице, но без да е необходимо неговото съгласие - когато това е необходимо и пропорционално задължение, наложено от българското законодателство или от правото на Европейския съюз в контекста на разследвания от национални органи или на съдебни производства, включително с оглед на гарантиране правото на защита на засегнатото лице;

3. без предварително уведомяване и без съгласие на сигнализиращото лице - когато с това се застрашава разследването или съдебното производство;

4. без предварително уведомяване и без съгласие на сигнализиращото лице - когато разкриването е в рамките на РЗИ - Русе, това е необходимо за извършване на проверката и са предприети мерките по чл. 13.

Обезщетение за вреди

Чл. 32. Сигнализиращото лице има право на обезщетение за имуществените и неимуществените вреди, понесени от него във връзка с подадения сигнал или публично оповестената информация. Приема се, че вредите са причинени умишлено на сигнализиращото лице, освен ако не се докаже противното от другата страна.

Производства срещу сигнализиращото лице

Чл. 33. Когато срещу сигнализиращото лице е образувано наказателно, гражданско или административно производство във връзка с подаден от него сигнал или публично оповестена информация, то има право да поиска прекратяване на това производство, ако докаже, че е имало основателна причина да предполага, че подаването на сигнала или публичното оповестяване на информацията са били необходими за разкриване на нарушение.

Защита на засегнатото лице

Чл. 34. На засегнатото със сигнала лице се гарантира и предоставя:

- (1) право на защита, включително правото да бъде изслушано;
- (2) право на достъп до отнасящите се до него документи и сведения;
- (3) право на справедлив процес при презумпцията за невинност;
- (4) поверителност на информацията по сигнала и неразкриване на самоличността му пред лица, различни от лицата, на които тези данни са необходими за изпълняване на служебните им задължения;
- (5) право на обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, когато е установено, че сигнализиращото лице съзнателно е подало сигнал с невярна информация или публично е оповестило невярна информация, както и когато според обстоятелствата е било длъжно да предположи, че информацията е невярна.

РАЗДЕЛ VI.

ВЪНШНО ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛИ И ПУБЛИЧНО ОПОВЕСТЯВАНЕ ЗА НАРУШЕНИЕ

Чл. 35. (1) Сигнализиращото лице може да подаде устен или писмен сигнал чрез външен канал до дирекция „Канал за външно подаване на сигнали“ към КЗЛД или орган и институция на Европейския съюз, независимо дали е подало сигнал чрез вътрешния канал по реда на настоящите правила. Сигнализиращото лице може да избира начина за сигнализиране, като един, комбинация от два начина или и трите начина едновременно.

(2) Сигнал до КЗЛД може да бъде подаден писмено - по имейл whistleblowing@cpdp.bg или по поща на адрес: София 1592, бул. „Проф. Цветан Лазаров” № 2, както и устно – на място в КЗЛД на адрес: София 1592, бул. „Проф. Цветан Лазаров” № 2.

(3) Сигнализиращото лице се ползва от защитата по раздел V, ако са налице условията по чл. 25, ал. 1.

(4) Сигнализиращото лице подава сигнал по реда на ал. 1, когато е налице основателно предположение, че за него съществува риск от ответни, дискриминиращи го действия, както и че няма да бъдат предприети ефективни мерки за проверка на сигнала;

(5) КЗЛД проверява редовността и основателността на сигнала по реда и условията на раздел II от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

(6) Най-късно в срок до 3 месеца от потвърдението за подаден сигнал КЗЛД предоставя на сигнализиращото лице обратна информация. Този срок може да бъде удължен до 6 месеца при надлежно обосновани случаи, изискващи задълбочено разследване.

Чл. 36. (1) Сигнализиращото лице може публично да оповести информация за нарушения при висок обществен интерес от предотвратяване на нарушения.

(2) Сигнализиращото лице се ползва от защитата по раздел V от настоящите правила, ако са налице условията по чл. 25, ал. 1, както и когато е изпълнено някое от следните условия:

1. лицето е подало вътрешен сигнал до РЗИ - Русе по реда на настоящите правила или външен сигнал при условията на чл. 35, но по сигнала не са били предприети съответни действия в сроковете, предвидени по чл. 24, ал. 1 и чл. 35, ал. 5 от настоящите правила;

2. лицето има основания да смята, че:

а) нарушението може да представлява непосредствена или явна опасност за обществения интерес или съществува риск от щети, които не могат да бъдат отстранени;

б) в случай на външно подаване на сигнал по реда на чл. 35 съществува риск от ответни действия или има вероятност нарушението да не бъде ефективно разгледано поради опасност от укриване или унищожаване на доказателства, съмнение за наличие на тайно споразумение между компетентния орган и извършителя на нарушението, или за съучастие на органа в нарушението, както и поради други специфични конкретни обстоятелства по случая;

(3) На лица, публично оповестили информация за нарушения, се гарантира незабавна защита от Комисията при поискване от тяхна страна. За целта Комисията уведомява писмено работодателя или другото лице, срещу което е насочена публично оповестената информация, че подателят на сигнала е поставен под защитата на закона, като му се указват последиците, ако срещу подателя на сигнала бъдат предприети репресивни ответни действия.